અનમોલ નિદા

ઓનલાઈન ઈસ્લામિક મેગેઝીન

બુલાઓ તુમ અપને રબ કી તરફ હિકમત ઓર નસીહત કે ઝરીયે.
(અલ–કુરઆન)

*** દર્સે કુરઆન * દર્સે હદીષ * ઔરત ઔર ઈસ્લામ * વાલેદૈન સે હુસ્ને સુલુક**

–: સંપાદક :–

અનમોલ ઈસ્લામિક પબ્લિકેશન

૨૨૩, પ્લેટીનમ પ્લાઝા, સ્ટેશન રોડ, નડીઆદ–૩૮૭૦૦૧, ગુજરાત

M. +91 98980 88266 E-mail : anmolislamicpublication@gmail.com

અંક – ૧,
જાન્યુઆરી – ૨૦૨૦
કમ્પોઝ : મૂન ગ્રાફીક્સ–નડીઆદ, ગુજરાત

બિસ્મિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન, વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા અશ્રફીલ અંબિયાઈ વલ મુરસલીન, વ અલા આલિહિ વ અસ્હાબિહિ અજમઈન... અમ્મા બઅ્‌દ.

કુરઆન એક ઐસી કિતાબ હે જો અલ્લાહ કી તરફસે ઈન્સાનોં કી રહબરી કે લિયે ભેજી ગઈ હે. પાક કુરઆન ઈન્સાન કો હક ઔર બાતિલ કા ફૈસલા બતાતા હે. યહ ઈન્સાન કો બુરાઈયોં સે પાક હોને કા તરીકા બતાતા હે. યહ ઈન્સાન કો દુનિયા ઔર આખિરત મેં અમન સે રહને કી રાહ બતાતા હે. વગૈરહ...

“માહે રમઝાન વહ હે જીસમેં કુરઆન ઉતારા ગયા, જો લોગોં કી હિદાયત કરનેવાલા હે ઔર જીસમેં હિદાયત કી ઔર હક વ બાતિલ કી તમીઝ કી નિશાનીયાં હે” (કુરઆન, ૨:૧૮૫)

“અય લોગો ! તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબ કી તરફસે એક ઐસી ચીઝ આઈ હે જો નસીહત હે ઔર દિલો મેં જો રોગ હે ઉનકે લીયે શિફા હે.” (કુરઆન, ૧૦:૫૭)

કુરઆન કિસી એક ખુસુસી ફિરકે લિએ નહીં હે, બલ્કિ તમામ ઈન્સાનીયત કે લિયે હે :

“યે તો તમામદુનિયા કે લીયે નસીહત હી નસીહત હે.” (કુરઆન, ૧૨:૧૦૪)

કુરઆન સભી ઈન્સાનોં કે લિયે હે, લેકીન ઈસસે સિર્ફ ઉન લોગોં કો રાહ મિલ સકતી હે, જો ઈસમેં યકીન રખતે હે ઔર યહ માનતે હે કિ યહ ઉનકે રબ કી તરફ સે હે. યે લોગ અલ્લાહ સે ડરનેવાલે ભી હોતે હે :

“યહ કુરઆન લોગો કે લીયે દાનીશમંદિયાં ઔર હિદાયત વ રહમત હે ઉસ જમાઅત કે લીયે જો યકીન રખતે હે.” (કુરઆન, ૪૫:૨૦)

કુરઆન મુકમ્મલ તરીકે સે મુહાફિઝ હે, ક્યોંકિ ઉસકી હિફાઝત કી જીમ્મેદારી ખુદ અલ્લાહને લી હે. કુરઆન જૈસા નાઝિલ હુવા થા વૈસા હી આજ ભી ઉસી તરહ હે :

“હમને હી ઈસ કુરઆન કો નાઝિલ ફરમાયા હે ઔર હમહી ઉસકે મુહાફિઝ હે.”

(કુરઆન, ૧૫:૯)

કુરઆન કો હર શખ્સ સમઝ સકતા હે, કુરઆન કા સમઝના મુશ્કીલ નહીં, બલ્કિ બહુત આસાન હે :

“ઔર બેશક મૈંને કુરઆનકો સમઝને કે લીયે આસાન કર દિયા હે ક્યા કોઈ નસીહત હાસીલ કરનેવાલા નહી હે ?” (કુરઆન, ૫૪:૧૭, ૨૨, ૩૨, ૪૦)

કુરઆન કા ઉનવાન ઈન્સાન હે. વહ ઈન્સાન કો ઉસકી કામયાબી ઔર નાકામી કે બારે મેં બતાતા હે. વહ ઈન્સાન કો તમામસવાલો કા જવાબ દેતા હે. જૈસા- ઈન્સાન કહાં સે આયા ? ઉસે કહાં જાના હે ? ઉસકી ઝિન્દગી કા મકસદ ક્યા હે ? અગર કોઈ મકસદ હે તો ઉસે હાસીલ કરને કા રાસ્તા ક્યા હે ? ક્યા ઉસકા કોઈ ખાલિક હે ? અગર હે તો કૈસા હે ઔર વહ ઈન્સાન સે ક્યા ચાહતા હે ? વગૈરહ...

“યકીનન હમને તુમ્હારી જાનિબ કિતાબ નાઝીલ ફરમાઈ હે. જીસમેં તુમ્હારે લીયે નસીહત હે ક્યા ફિર ભી તુમઅકલમંદી નહીં કરતે ?” (કુરઆન, ૨૧:૧૦)

કુરઆન કા મકસદ ઈન્સાન કો બુરાઈ વ નાકામી કે અંધેરે સે નિકાલ કર અચ્છાઈ વ કામયાબી કે ઉજાલે કી ઔર લે જાના હે :

“યહ આલીશાન કિતાબ હમને આપ કી તરફ ઉતારી હે, કે આપ લોગોં કો અંધેરો સે ઉજાલે કી તરફ લાએ ઉનકે પરવરદિગાર કે હુક્મસે જબરદસ્ત ઔર તારીફોંવાલે અલ્લાહ કી રાહ કી તરફ જીસ અલ્લાહ કા હે જો કુછ આસમાનો ઔર ઝમીન મેં હે.” (કુરઆન, ૧૪:૧-૨)

કુરઆન ઈન્સાન કો દુનિયા વ આખિરત મેં કામયાબી કી રાહ બતાતા હે. ઔર કામયાબી કી વહ રાહ યહ હે કી ઈન્સાન અલ્લાહ ઔર રસૂલ કી મુકમ્મલ ઈતાઅત કરે :

“જો ભી અલ્લાહ તઆલા કી ઉસકે રસૂલ કી ફરમાબરદારી કરે, ખૌફે ઈલાહી રખે ઔર ઉસકે અઝાબો સે ડરતે રહેં વહી નજાત પાને વાલે હે.” (કુરઆન, ૨૪:૫૨)

કુરઆન કી તાલીમોં કે મુતાબિક અચ્છે અમલ કરકે, ઈન્સાન કો ઈસ ઝિન્દગી ઔર મરને કે બાદ વાલી ઝિન્દગી મેં અમન ચૈન હાસીલ હો શકતા હે.

“જો શખ્સ નેક અમલ કરે મર્દ હો યા ઔરત લેકીન બા ઈમાન હો તો હમઉસે યકીનન નિહાયત બેહતર ઝિંન્દગી અતા ફરમાએંગે, ઉનકે નેક અઅમાલ કા બહેતર બદલા ભી ઉન્હે ઝરૂર ઝરૂર દેંગે. (કુરઆન, ૧૬:૯૭)

કુરઆન કા મિલના ઈન્સાન કે લિએ બેશક એક બડી ખુશનસીબી કી બાત હે, ક્યોંકિ કુરઆન ઈન્સાન કો મરને કે બાદ વાલે, હમેશા કી ઝિન્દગી મેં, નાકામી સે બચને કી રાહ બતાતા હે :

“આપ કહ દીજીયે કે બસ લોગોં કો અલ્લાહ કે ઉસ ઈનામઔર રહમત પર ખુશ હોના ચાહીયે વહ ઉસસે બ દરજા બેહતર હે જીસ કો વહ જમા કર રહે હે.” (કુરઆન, ૧૦:૫૮)

કુરઆન આસાન અરબી ઝબાન મેં નાઝિલ હુવા હે. કુરઆન તમામ ઈન્સાનીયત કે લિયે કિતાબે-હિદાયત. (The Book of Guidance) હે.

સુન્નતકી અહમિયત

મુસલમાનોં કો અપની રોઝાના ઝિંદગી મેં જીસ બાત કા સબસે ઝ્યાદા એહતેમામ કરના ચાહીયે વોહ હૈ અપની તમામ હરકાત વ સકનાત મેં રસુલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકી સુન્નત પર અમલ કરના, ઔર સુબ્હ સે લેકર શામ તક અપની પુરી ઝિંદગી કો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકે તરીકે કે મુતાબિક મુનઝ્ઝમકરના.

ઝુનનુન અલમીસરી કહેતે હૈ "અલ્લાહ તઆલા સે મુહબ્બત કી અલામત મેં સે એક અલામત યે હૈ કે ઈન્સાન રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકી આદાત, ઉનકે અફઆલ, ઉનકે અહકામ ઔર ઉનકી સુન્નતોં કી પૈરવી કરે, ફરમાને ઈલાહી હૈ."

તરજુમા : કહ દીજીયે ! અગર તુમ અલ્લાહ તઆલા સે મુહબ્બત રખતે હો તો મેરી તાબેદારી કરો, ખુદ અલ્લાહ તુમસે મુહબ્બત કરેગા, ઔર તુમ્હારે ગુનાહ માફ ફરમા દેગા, ઔર અલ્લાહ બડા બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ. (સુરહ : આલિ ઈમરાન ૩ : ૩૧)

ઔર હસન બસરી કા કહેના હૈ "અલ્લાહ સે મુહબ્બત કી અલામત ઉસકે રસુલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી સુન્નત કી પૈરવી કરના હૈ."

ઔર કિસી મોમીન કા અલ્લાહકે યહાં કિતના મકામહોતા હૈ ઉસકા દારોમદાર ભી રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકી ઈત્તિબાઅ પર હૈ, સો જીસ કદર ઝ્યાદા વોહ આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકી સુન્નતો કા પૈરોકાર હોગા ઉતના ઝ્યાદા વોહ અલ્લાહ કે યહાં લાઈકે એહતેરામ હોગા.

મુસલમાનો કે રોઝ મર્રાહ કે મુઆમલાત કે મુતઅલ્લિક રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકી સુન્નત કો બયાન કિયા જાએ, ઔર ઉસકા તઅલ્લુક સિર્ફ ઉન ઉમુર સે હૈ જો રોઝાના ઝિંદગીમેં તકરીબન હર મુસલમાન કો પેશ આતે હૈ મષઅલન નમાઝ, નીંદ, ખાના-પીના, લોગો કે સાથ મેલ-મીલાપ, તહારત, આનાજાના, લિબાસ ઔર દીગર હરકાત વ સકનાત વગૈરહ.

ઔર જરા ગૌર કિજીયે અગર હમમેંસે કિસી શખ્સકા કુછ માલ ગુમહો જાએ તો હમ ઉસકી તલાશ મેં અપની તમામ કોશિશે સર્ફ કર દેતે હૈ ઔર ઉસે હાસીલ કરને કે લીયે હર મુમકીન કોશીશ કરતે હૈ, તા વક્ત યે કી વોહ હમે વાપસ મીલ જાએ, ઔર આજ હમારી રોઝાના ઝિંદગીમેં કિતની સુન્નતે ઝાયાઅ હો ચુકી હૈ તો ક્યા ઉસ પર ભી હમે કભી

અફસોસ હુવા ? ઔર ક્યા હમને ઉન્હે અપની અમલી ઝિંદગીમેં નાફીઝ કરને કી ભી કોઈ સંજીદા કોશીશ કી ?

(૧) સુન્નત પર અમલ પૈરા હોને સે બંદ-એ-મૌમીન કો અલ્લાહ તઆલા કી મુહબ્બત નસીબ હોતી હૈ. (૨) ફરાઈઝ મેં જો કમી કોતાહી રહ જાતી હૈ વોહ ઈન સુન્નતો પર અમલ કરને કી વજહ સે પુરી કર દી જાતી હૈ. (૩) ઈત્તિબાએ સુન્નત કી બીના પર ઈન્સાન બિદઅત સે મહફુઝ રહેતા હૈ. (૪) સુન્નત કી પૈરવી કરના શઆઈરે ઈલાહી કે એહતેરામ કા હિસ્સા હૈ.

નીંદ સે બેદાર હોને કી સુન્નતે

(૧) **ચહેરે પર સે નીંદ કે આષારકો હાથ સે મીટાના :** એક હદીષ મેં હે કે "રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમનીંદ સે બેદાર હોકર ઉઠે ઔર નીંદ કે આષાર કો ખત્મકરને કે લીયે ચહેરે પર હાથ ફેરને લગે" (મુસ્લીમ) ઈમામનવ્વી ઔર હાફીઝ ઈબ્ને હજરને ઈસી હદીષ કે પેશે નઝર નીંદ સે બેદાર હોને કે બાદ ચહેરે પર હાથ ફેરને કો મુસ્તહબ કરાર દીયા હૈ.

(૨) **બેદાર હોને કી દુઆ :** "અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી અહ-યાના બઅ્દ મા અમા-તના વ ઈલયહિન્ નૂશુર" (બુખારી)

(૩) **મિસ્વાક કરના :** એક હદીષમેં હે કે "રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ જબ રાત કી નીંદ સે બેદાર હોતે તો મિસ્વાક કે સાથ મુંહ સાફ કરતે" (બુખારી, મુસ્લીમ)

(૪) **નાક ઝાળના :** હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકા ફરમાન હે "તુમમેં સે કોઈ શખ્સ જબ નીંદ સે બેદાર હો તો વોહ તીન મરતબા નાક ઝાળે, ક્યું કી શૈતાન ઉસકે નથનો મેં રાત ગુજારતા હૈ" (બુખારી, મુસ્લીમ)

(૫) **દોનો હાથો કો તીન મરતબા ધોના :** ઈરશાદે નબવી હૈ "તુમમેં સે કોઈ શખ્સ જબ નીંદ સે બેદાર હો તો ઉસ વક્ત તક અપના હાથ બરતન મેં ન ડુબોએ જબ તક ઉસે તીન મરતબા ધો ન લે" (બુખારી, મુસ્લીમ)

બૈતુલ ખલા મેં દાખીલ હોને ઔર ઉસસે નીકલને કી સુન્નતે

(૧) દાખીલ હોતે વક્ત પહલે બાંયા પાંવ અંદર રખે, ફીર દાંયા ઔર નીકલતે વક્ત પહલે દાંયા પાંવ બાહર રખે ફીર બાંયા.

(૨) **દાખીલ હોને કી દુઆ :** "અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઉઝુબિ-ક મિનલ ખુબુષી વલ ખબાઈષ" (બુખારી, મુસ્લીમ)

(૩) **નીકલને કી દુઆ :** "ગુફરાન-ક" (તીરમીઝી, અબૂદાવુદ, ઈબ્નેમાજા)

નેક ઔરત

નેક ઔરત કી મિષાલ અલ્લાહ કે ઔલિયા (જિનકી ગિનતી નામુમકિન હૈ) કી મિષાલોં મેં સે એક મિષાલ હૈ જિન્હોંને અલ્લાહ કે અહકામકી પાબંદી કી, દૂસરોં કી રઝા છોડકર અલ્લાહ કી રઝા ચાહી, ઉસકી મુહબ્બત કો અપને દિલોં મેં બસાયા ઔર સુબહ ઔર શામ ઉસી કે નામકે ગીત ગાતે હુએ જિનકી ઝબાનેં નહીં થકતી બલ્કિ ઔર ઝયાદા લઝ્ઝત મહસૂસ કરતી હૈં. યહી વજહ હૈં જો અલ્લાહ કે અહકામબડે શૌક સે કુબૂલ કરતે ઔર બડી મુહબ્બત સે ઉન પર અમલ કરતે હૈ; અલ્લાહ તઆલા ભી ઉન્હેં કભી લાચાર વ મદદગાર (લાવારિસ,બેસહારા) નહીં છોડતા બલ્કિ ઉનકી મદદ કરતા હૈ, ઉન્હેં કુવ્વત અતા કરતા હૈ ઔર ઉન્હેં અપની રઝા સે નવાઝતે હુએ જન્નતોં મેં દાખિલ કર દેતા હૈ.

આપ જબ કભી ભી ઉન્હેં દેખેંગે તો ઉનકે ચેહરોં પર મુસ્કુરાહટ હી નઝર આયેગી, ચાહે ઉનકે હાલાત કિતને હી પરેશાની ઔર મુશ્કિલોં સે ભરે ક્યોં ન હોં. વો જાનતે હૈં કિ જો મુસીબત ઉનકો પહુંચી હૈ વો રુકને વાલી નહીં થી ઔર જો મુસીબત નહીં પહુંચી વો આને વાલી નહીં થી. વો કિસી પસંદીદા ચીઝ કે ન મિલને કા કભી ભી અફસોસ નહીં કરતે ઔર કિસી નાપસંદીદા (અપ્રિય) ચીઝ કે પહુંચ જાને કો કભી બોઝ ઔર મુસીબત નહીં સમઝતે. કભી ઐસા ભી હોતા હૈ કિ પસંદીદા ચીઝ મિલ જાને કે બાદ નદામત, શર્મિંદગી ઔર ઘાટા હો જાતા હૈ ઔર કભી નાપસંદીદા ચીઝ કે મિલને પર ભલાઈ, ખુશી ઔર ફાયદા મિલ જાતા હૈ.

અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને અપને કલામે પાક મેં કિતને હી અચ્છે અંદાઝ મેં ઈસ નાદાન ઈન્સાન કો સમઝાને કે લિયે બયાન ફરમાયા :

'મુમકિન હૈ તુમ કિસી ચીઝ કો બુરા જાનો દરઅસલ વહી તુમ્હારે લિયે ભલી હો ઔર યે ભી મુમકિન હૈ કિ તુમ કીસી ચીઝ કો અચ્છા જાનતે હો હાલાંકિ વો તુમ્હારે લિયે બુરી હો.'

(સૂરઃ બકર - ૨૧૬)

ઉન્હેં દુનિયા કી ચમક-દમક, ઝૈબો-ઝિનત, બનાવટ ઔર સજાવટ, ફખ્ર-ગુરુર ઔર તકબ્બુર મેં નહીં ડાલતી, લેકિન જો મુકદર મેં લિખા જા ચુકા હૈ વો ઉન્હેં છોડ ભી નહીં સકતે. કુરઆન કરીમમેં ફરમાને ઈલાહી હૈઃ 'ઔર જો કુછ અલ્લાહ તઆલા ને આપકો દે રખા હૈ ઉસમેં સે આખિરત કે ઘર કી તલાશ ભી રખો ઔર અપને દુનિયાવી હિસ્સે કો ભી ન ભૂલો.'

(સૂરઃ કસસ-૭૭)

ઝ્યાદા બાતેં કરના

૦૧. ફિઝૂલ ઔર જ્યાદા બાતેં કરને સે બચના : કુરઆન મજીદ કા ઈરશાદ : 'લોગોં કી ખુફિયા સરગોશિયોં મેં અક્ષર વ બેશતર કોઈ ભલાઈ નહીં હોતી. હાં અગર કોઈ પોશીદા તૌર પર સદકા વ ખૈરાત કરે યા કિસી નેક કામકી તલ્કીન કરે યા લોગોં મેં સુલહ કરને કે લિયે (મશ્વરા વગૈરહ કર લે).' (સૂરઃ નિસા - ૧૧૪)

અય મુસ્લિમબહન ! આપકો ઈલ્મહોના ચાહિયે કિ આપકી હર બાત કો લિખને વાલે ઔર ઉસે નોટ કરને વાલે હર વક્ત મૌજુદ હૈં,અલ્લાહતઆલા કા ફરમાન હૈ.

'એક દાયેં તરફ ઔર એક બાયેં તરફ બૈઠા હુવા હૈ. તુમજો બાત ભી મુંહ સે નિકાલતે હો, ઉસ પર નિગરાન મૌજૂદ હૈ. (સૂરઃ કૉફ - ૧૭-૧૮)

ઈસ લિયે બેહતર હૈ કિ આપ જો બાત કરેં બડી મુખ્તસર (છોટી), બા મઆની (સાર્થક) ઔર બા મકસદ હો ઔર જો બાત મુંહ સે નિકાલેં સોચ સમઝ કર નિકાલેં !

૦૨. કુરઆન કરીમકી તિલાવત કરના : કોશિશ યે હો કિ હર રોઝ કુરઆન કી તિલાવત કી જાયે, કુરઆન પઢના આપકા રોઝાના કા મામૂલ બન જાના ચાહિયે. ઔર યે ભી કોશિશ કરેં કિ જિતના હો સકે ઉતના ઝબાની હિફ્ઝ કિયા જાયે તાકિ કયામત કે રોઝ અજ્રે અઝીમ, આલા દરજાત ઔર બેહતરીન મકામસે નાવાઝા જાયે. હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર (રઝી.) બયાન કરતે હૈં કિ નબી અકરમ(સ.અ.વ.)કા ઈરશાદે ગિરામી હે, 'સાહિબે કુરઆન કો કહા જાયેગા કિ (ઠહર - ઠહર કર) તરતીલ સે પઢતા જા ઔર ચઢતા જા ઔર ઈસી તરહ કુરઆન કી તિલાવત કરતા જા જૈસે દુનિયા મેં (ઠહર - ઠહર કર) કિયા કરતા થા તેરી મંઝિલ વહાં હોગી જહાં તેરી આખરી આયત કી તિલાવત હોગી.' (અબુદાવૂદ - ૧૪૬૪)

૦૩. હર સુની હુઈ બાત કો બયાન ન કરના : યે અચ્છી બાત નહીં કિ જો કુછ આપ સુનેં ઉસે આગે બયાન કરેં, હો સકતા હૈ ઉસમેં કુછ ઝૂઠ કી મિલાવટ હો. હઝરત અબૂ હૂરૈરહ (રઝી.) બયાન કરતે હૈં કિ અલ્લાહ કે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, 'આદમી ઝૂઠા હોને કે લિયે યહી કાફી હૈ કિ હર સુની બાત કો બયાન કરે.' (સહીહુલ જામેઅ સગીર : ૪૪૮૨)

૦૪. બડાઈ બયાન કરને સે બચના : ફખ્રિયા કલિમાત (ઘમંડી બાતેં) કહના ઔર બડાઈ બયાન કરના ઔર જો ચીઝ આપકે પાસ નહીં ઉસકો અપની મિલ્કિયત જાહિર કરના. અપની ઝાત કો ઉંચા દિખાને ઔર લોગોં કી નજરોં મેં બડા બનને કે લિયે કોઈ અલ્ફાઝ ઈસ્તેમાલ ન કરેં. - ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત આઈશા સિદ્દીકા રઝી. બયાન કરતી હૈં કિ એક ઔરત ને કહા, 'અય અલ્લાહ કે રસૂલ (સ.અ.વ.) ! કિસી કો બતાઉં કિ યે ચીઝ મેરે ખાવિંદ ને દી હે જબકિ ઉસને નહીં દી હોતી તો ક્યા એસા કહને મેં કોઈ હર્જ હૈ ?' તો અલ્લાહ કે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, 'વો એસા હૈ જૈસા કોઈ બનાવટી કપડે પહનને વાલા હો.'(યાની યે ધોખા હૈ, ફરેબકારી હૈ)

(બુખારી - ૫૨૧૯, મુસ્લિમ- ૫૭૦૫)

* વાલેદૈન સે હુસ્ને સુલુક *

અઝીઝ દોસ્તો,

જૈસા કે હમલોગ બરાબર જાનતે હૈ કે ઈસ્લામમેં વાલેદૈન સે હુસ્ને સુલુક કી શદીદ તાકીદ કી ગઈ હે ઔર ઉનસે બદસુલુકી કરને સે મના કિયા ગયા હે. ઔર ઔલાદ પર વાલેદૈન કા હક્ક ઈતના બડા હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને અપને હક્ક કે સાથ વાલેદૈન કા હક્ક બયાન કિયા હૈ ઔર ઉસને વાલેદૈન કે હક્ક કો બાકી તમામહુકુકુલ ઈબાદ પર તરજીહ (પ્રાથમિકતા) દી હૈ. ઈસી તરહ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ભી વાલેદૈન કી નાફરમાની કરને ઔર ઉન્હે અઝીયત (તકલીફ) પહોંચાને કો કબીરા ગુનાહ કરાર દીયા હૈ. તો આઈયે સબસે પહેલે યે દેખતે હે કે કુરઆન મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલાને વાલેદૈન કે મુતઅલ્લીક ક્યા હુક્મદિયા હૈ ઔર ઉનકે હુકુક કી આદાયગી ઔર ઉનસે અચ્છા બરતાવ કરને કી કીસ કદર શદીદ તાકીદ કી હૈ.

કુરઆન મજીદમેં વાલેદૈન સે હુસ્ને સુલુક કા હુકમ

અલ્લાહ તઆલાને કુરઆન મજીદમેં કઈ મકામાત પર વાલેદૈન સે અચ્છા બરતાવ કરનેકા હુક્મદિયા હૈ. ઈસ બારે મેં ચન્દ આયાત આપભી સમાઅત ફરમાએ : (૧) અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હે “ઔર અલ્લાહકી ઈતાઅત કરો ઉસકે સાથ કિસીકો શરીક ન બનાઓ ઔર વાલેદૈન સે અચ્છા સુલુક કરો.” (સુરઃ નિસાઅ, આયત નં. ૩૬) ઈસ આયત મેં અલ્લાહ તઆલાને સબસે પહેલે અપના હક્ક ઝીક્ર ફરમાયા ઔર વોહ હૈ સિર્ફ ઉસી કી ઈબાદત કરના, ઔર ઉસકે સાથ કિસીકો શરીક ન બનાના. ઈસકે બાદ વાલેદૈન કા હક્ક ઝીક્ર ફરમાયા ઔર વોહ હૈ ઉનસે અચ્છા બરતાવ કરના. ફીર ઈસકે બાદ રીશ્તેદારો, યતીમો, મીસ્કીનો, મુસાફીરો, ઔર પડોશીઓ વગૈરે કા હક્ક ઝીક્ર કિયા યે ઈસ બાત કી દલીલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા કે હક્ક કે બાદ સબસે અહમહક્ક વાલેદૈન કા હક્ક હૈ ઔર હુકુકુલ ઈબાદમેં સબસે મુકદમહક્ક મા-બાપ કા હૈ.

(૨) અલ્લાહ તઆલા કા ફરમાન હૈ “આપ ઉનસે કહે કે આઓ મેં તુમ્હે પળહકર સુનાઉં કે તુમ્હારે રબને તુમપર ક્યા કુછ હરામકિયા હૈ ઔર વોહ યહ બાત હૈ કે ઉસકે સાથ કિસી કો શરીક ન બનાઓ ઔર યે કે વાલેદૈન સે અચ્છા સુલુક કરો.” (સુરઃ અનઆમ, આયત-૧૫૧) ઈસ આયત મેં અલ્લાહ તઆલાને મહરુમાત કા ઝિક્ર ફરમાયા ઔર ઈનમેં સબસે પહેલે શિર્ક કો હરામકરા દિયા ફીર વાલેદેન સે હુસ્ને સુલુક કા હુક્મદેકર ઉનકી નાફરમાની કરને ઔર ઉન્હે અઝીયત પહોંચાને કો ભી હરામકરાર દિયા. તો ઈસસે આપ અંદાઝા લગા સકતે હૈ કે વાલેદૈન સે બદસુલુકિ કરના અલ્લાહ તઆલા કે યહાં કિતના સંગીન જુર્મ હૈ.

(૩) ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલાકા ફરમાન હૈ “ઔર આપકે રબને ફૈંસલા કર દિયા હૈ કે તુમઈસકે અલાવાહ ઔર કિસીકી ઈબાદત ન કરો. ઔર વાલેદૈન કે સાથ બહેતર સુલુક કરો

* વાલેદૈન સે હુસ્ને સુલુક *

અગર ઉનમે સે કોઈ એક યા દોનો તુમ્હારે સામને બુઢાપેકી ઉમ્ર કો પહોંચ જાયે તો ઉન્હે ઉફ તક ન કહો. ઔર નાહી ઉન્હે ઝિળ્કો ઔર ઉનસે અહેતરામકે સાથ બાત કરો ઔર ઉન પર રહમકરતે હુએ ઈન્કીસારી સે ઉનકે સામને ઝુક કર રહો ઔર ઉનકે હકમેં દુઆ કિયા કરો કે એ મેરે રબ! ઉન પર રહમફરમા જૈસા કે ઉન્હોને રહમત વ શફકત કે સાથ મુઝે બચપન મેં પાલા થા''

(સુરઃ બનીઈસરાઈલ, આયત નં. ૨૩-૨૪)

અલ્લાહ તઆલા કે ઈસ ફરમાન મેં મુતઅદ્દિદ બાતે ઈન્તહાઈ તવજ્જોહ કે કાબિલ હે. પહેલી યે કે યહાં ભી અલ્લાહ તઆલાને અપને હક્ક કે ફૌરન બાદ વાલેદેન કા હક્ક ઝિક્ર ફરમાયા. ઈસ કી વજહ યે હે કે જીસ તરહ સબકા મઅબુદ એક હે ઉસી તરહ હર શખ્સ કા મા-બાપ ભી એક હી હોતા હે ઔર યે એક બડી મુનાસબત હે વાલેદૈન કો ખાલીકે હકીકી કે સાથ ઈસ લીયે અલ્લાહ તઆલાને વાલેદૈન કે હુકુક કો અપને હક્ક સાથ મિલાકર ઝિક્ર કિયા.

અલ્લાહ તઆલાને વાલેદૈન સે હુસ્ને સુલુક કરનેકા હુક્મદેને કે બાદ ફરમાયા હે કે વોહ દૌનો યા ઉનમેં સે કોઈ એક જબ બુળ્હાપે કો પહોંચ જાયે તો તુમ્હે ઉનકે હક્કમેં પાંચ બાતો કી પાબંદી કરની હે ઔર વોહ યહ હે. :

(૧) પહલી યે કે તુમ્હે ઉન્હે ઉફ તક નહી કહેના ઔર (ઉફ) સે મુરાદ હર તકલીફ દેહ ઔર નાગવાર કૌલ વ ફેલ હે જીસસે વાલેદૈન કો ઝહેની યા રૂહાની અઝીયત પહોંચે. લિહાઝા ઔલાદ પર લાઝીમહે કે વોહ વાલેદૈન સે નરમી ઔર અચ્છે અંદાજ સે બાત કરે. ઔર ઉન્હે કોઈ બુરી બાત ન સુનાએ યહાં તક કે ઉફ તક ન કહે ક્યું કે યેભી હલકે દરજે કી ગુસ્તાખી હે ઔર જબ હલકે દરજે કી ગુસ્તાખી જાઈઝ નહી તો ઈસસે બડી ગુસ્તાખી ભી હરામહે.

(૨) દુસરી યે કે તુમને ઉન્હે ઝિળકના ભી નહી ઔર યે ઈસ લીયે કે વાલેદૈન કા મીઝાજ બુળ્હાપે કી વઝહ સે આમતૌર પર ચીડચીડાસા હો જાતા હે. ઔર ઉનકી કિસી બાત પર ઔલાદ કો ગુસ્સાભી આ સકતા હે તો ઔલાદ કો તાકિદ કી ગઈ હે કે વોહ વાલેદૈન કી બાતે બરદાસ્ત કરે ઔર ઉનકે સામને ઉલ્ટી સીધી બાતે ન કરેં ઔર ઉન્હે ન ઝિળકે ઔર ન હી ડાટડપટ કરે.

(૩) તીસરી યે કે વાલેદૈન સે બાત કરો તો અદબ વ એહતરામકો મલહુઝે ખાતિર રખતે હુએ બાત કરો.

(૪) ચૌથી યે કે વાલેદૈન પર રહમઔર તરસ કરતે હુએ ઉનકે સામને આજીઝી વ ઈન્કીસારી કે સાથ ઝુક કર રહો. બઅઝ મુફસ્સીરીન કા કહેના હે કે જીસ તરહ એક ચીડીયા અપને બચ્ચો કો અપને પરો સે ઢાંક લેતી હે ઔર હર તરહ સે ઉનકી હીફાઝત કરતી હે ઈસી તરહ જબ ઔલાદ જવાન હો જાએ ઔર વાલેદૈન બુઢે હો જાયે તો વોહ હરદમઉનકી હીફાઝત કરે ઔર ઉનકે સામને નિહાયત આજીઝી વ ઈન્કીસારી કે સાથ રહે.

(૫) પાંચવી યે કે ઉનસે અચ્છે બરતાવ કે સાથ સાથ ઉનકે લીયે દુઆ ભી કરતે રહો કે અય મેરે રબ! ઉન પર રહમ ફરમા જૈસા કે ઉન્હોને (મુહબ્બત વ શફકત કે સાથ) બચપન મેં મેરી પરવરીશ કી.